

יום ראשון ו' בטבת תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ניתן להפיץ לזיכוי הרבים תחת השם 'נר שמואל' בלבד

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יבמות - פ"ה

1. רבא: כל מקום שהאיש מוזהר אף האשה מוזהרת, מדוע צריך לכך אף את המקור 'לא יקחו', הרי אפשר ללמוד זאת מ'איש או אשה'?
 - א. ללמד שנשים מוזהרות אף בלאוין שאינם שווים בכל, כגון שנוהג רק בכהנים.
 - ב. כדי שלא נאמר, כשם שנשים אינן מוזהרות בלאו של טומאה כך אינן מוזהרות בכל לאו שאינו שווה בכל.
2. עשרה יוחסין עלו מבבל, אלו קבוצות מותרים לבא זה בזה?
 - א. כהנים לויים ישראלים. ב. לויים ישראלים חללים גרים חרורים. ג. גרים חרורים וממזרים נתינים שתוקים ואסופים.
 - רב פפא הוכיח - שלא נאמר כאן היתר כהנות לחלל, משמע שאסור.
 - דחה ר"ה ב"ר יהושע - התנא שנה רק איסורים הכוללים הן זכרים והן נקבות. והיתר חלל הוא רק לכהנת. [ופשטו מדברי רב שכהנת מותרת בחלל].
3. נסתפקו: אשה שהיא שניה לבעל ולא שניה ליבם, האם יש לה כתובה מיבם או לא. מה צדדי הספק?
 - מצד א' - שנינו: כתובתה של יבמה מוטלת על נכסי בעלה הראשון, ואף כאן אינה נוטלת.
 - מצד ב' - כיון שביבמה שאין לה כתובה מנכסי בעלה הראשון, תקנו לה רבנן שתגבה מהיבם, אף כאן. ופשטו מברייתא מפורשת - שאין לה אף מהיבם.
4. אלמנה לכ"ג, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, האם יש להן מזונות מבעליהן?
 - א. במקרה שיושבת תחתיו - ודאי שאין לה, שהרי הוא חייב לגרשה.
 - ב. במקרה שהלך הבעל למדינת הים ולותה האשה למזונותיה - נסתפקו: כיון שמזונות הם 'תנאי כתובה' האם מכך שיש לה כתובה יש לה אף מזונות. או שנאמר שמזונות אין לה, שמה שתעכב אצלו ולא תתגרש. ר' יוחנן פשט: [לג' א'] שאין לה.
 - ג. במקרה שמת בעלה - נוטלת מזונות באלמנותה, שאין לגזור כאן שמה שתעכב אצלו.
5. אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט - יש לה: א. עיקר כתובה, ונכסי צאן ברזל. ב. אם הבעל אכל פירות נכסי מלוג חייב להחזירם. ג. מזונות.
 - ד. חייב להחזיר בגדים שבלו. והיא פסולה וולדה פסול, וכופין אותו להוציאה. שניות מדברי סופרים - אין לה כל אלו, והיא כשירה לכהונה, וולדה כשר, וכופין אותו להוציאה. מה טעם החילוק בין אלמנה לכ"ג לבין 'שניות' לענין זכויות הכתובה?
 - א. רשב"א: אלמנה לכ"ג - במקום שהוא פסול והיא פסולה מקבלת ככל הנשים. שניות - במקום שהוא כשר והיא כשרה קנסוה שלא תתעכב אצלו.
 - ב. רבי: דברי תורה אין צריכין חיזוק, אבל דברי סופרים צריכין חיזוק וקנסוה חכמים.
 - דבר אחר: 'זהו מרגילה, וזו היא מרגילתו' - הביאור בזה:
 - א. יש אומרים שזה טעמו של רשב"א שכשהוא פסול והיא פסולה קנסו אותו, מפני שהוא מסיתה להנשא. וכשהוא כשר והיא כשרה קנסו אותה מפני שהיא מסיתה אותו, כיון שלא היא ולא זרעה נפסלים, ואשה רוצה להנשא יותר מן האיש.
 - ב. יש אומרים שזה לדברי רבי שאע"פ שחלוצה לכהן הדיוט אינה 'דברי תורה', כיון שהוא פוסלה מדרבנן בתרומה הוא מסית אותה וקונסים אותו.
6. מה הנפק"מ להלכה בין רשב"א לרבי?
 - א. ממזרת ונתינה לישראל - לרבי כיון שאסורה מדאורייתא אין לקונסה. לר"ש בן אלעזר ממזרת היא המסיתה וקונסים אותה. [ונדחה לר"א]
 - ב. מחזיר גרושה משנישאת לאחר - לרבי ולרשב"א כנ"ל. [ונדחה לר"ע שיש ממזר מחייבי לאוין אינה מסיתה.]
 - ג. בעולה לכהן גדול - כנ"ל. [ונדחה לראב"י שיש חלל מחייבי עשה, אינה מסיתה שבניהם יהיו חללים.]
 - ד. מחזיר ספק סוטנו - כנ"ל. [ונדחה לר' מתיא בן חרש, הסובר: אפי' הלך בעלה להשקותה ובא עליה בדרך עשאה זונה, אינה מסיתה.]
 - ה. למסקנא - סוטה ודאי. [כל הנפק"מ הם לפי ההסבר שטעמו של רשב"א משום 'מרגילה']
7. על אלו שנינו שיש להם שייכות לתרומה או למעשר ראשון ולא אוכלות ממנו?
 - א. בת ישראל מאורסת לכהן, או המעוברת מכהן, שומרת יבם לכהן, וכן בת כהן לישראל - לא תאכל בתרומה.
 - ב. בת ישראל מאורסת ללוי, מעוברת מלוי, שומרת יבם ללוי, וכן בת לוי לישראל - לא תאכל במעשר.
 - ג. בת לוי מאורסת לכהן, מעוברת מכהן, שומרת יבם לכהן, וכן בת כהן ללוי - לא תאכל לא בתרומה ולא במעשר.